

STRESZCZENIE

Praca doktorska pt.: „Metoda oceny ryzyka zawodowego w mikroprzedsiębiorstwach” dotyczy bardzo ważnej problematyki, związanej z prawem człowieka do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Na poprawę warunków pracy największy wpływ ma prowadzenie oceny ryzyka zawodowego. Powodem podjęcia tematu była luka między obowiązkiem prowadzenia oceny ryzyka zawodowego a jego praktyczną realizacją, obserwowana szczególnie w mikroprzedsiębiorstwach.

Celem pracy było opracowanie metody oceny ryzyka zawodowego dla mikroprzedsiębiorstw. Opracowanie metody wielokryterialnej oceny ryzyka zawodowego wymagało naukowego podejścia, mogącego znaleźć zastosowanie w praktyce.

Problemem badawczym było poszukiwanie rozwiązania naukowego dla metody zawierającej kompleksowe ujęcie oceny ryzyka zawodowego, zweryfikowanej w warunkach mikroprzedsiębiorstw, w tym:

- opracowanie zbioru czynników, które w sposób kompleksowy ujmują zagrożenia występujące w środowisku pracy, z uwzględnieniem ich podziału na techniczne, organizacyjne i ludzkie,
- dobór i usystematyzowanie istniejących metod oceny zagrożeń w podziale na metody organizatorskie, ergonomiczne, metody oceny stanu bezpieczeństwa, metody wykorzystujące technologie informatyczne (m.in. algorytmy sztucznej inteligencji) oraz uwzględnienia obowiązujących norm i standardów w tym zakresie,
- opracowanie logiki zależności i relacji zachodzących między czynnikami i charakterystykami zagrożeń zawodowych oraz działaniami eliminującymi zagrożenia lub ograniczającymi ryzyko zawodowe,
- wykorzystanie w projektowaniu własnych doświadczeń z realizacji badań w przemyśle.

Realizacja celów pracy została powiązana z odpowiednim zakresem pracy. Praca składa się z części teoretycznej, zawierającej przegląd krajowej i zagranicznej literatury dotyczącej zagadnień związanych z oceną ryzyka zawodowego oraz części praktycznej, w której przedstawiono metodę wielokryterialnej oceny ryzyka zawodowego, wyniki badań własnych dotyczących jej wdrażania w warunkach mikroprzedsiębiorstw oraz wynikające z nich kierunki doskonalenia. Praca doktorska zakończona jest podsumowaniem zrealizowanych prac przez przedstawienie wniosków, opracowanych na podstawie syntezy przeprowadzonej literatury przedmiotu oraz badań empirycznych, które mogą stanowić podstawę do dalszych badań naukowych w tym obszarze.

Słowa kluczowe: ocena ryzyka zawodowego, metoda oceny ryzyka zawodowego, zarządzanie ryzykiem zawodowym, zagrożenia zawodowe, ergonomiczne czynniki ryzyka, nowo pojawiające się zagrożenia zawodowe.

SUMMARY

Thesis „Occupational Risk Assessment Method at Microenterprises” focuses on important issues related to the right of an individual for safe and hygienic working conditions. Occupational risk assessment plays the most important role in the improvement of working conditions. Main driver for the thesis was a gap between the legal obligation for occupational risk evaluation and its practical implementation, which is especially visible in microenterprises. The aim of the paper was to elaborate occupational risk assessment method directed at microenterprises.

Multifactor occupational risk assessment method required scientific approach to the elaboration that later can be used for practical implementation.

Research problem was the elaboration of complex occupational risk assessment method, verified at microenterprises, that would include:

- elaboration of set of factors, which in a complex way describe hazards present in working environment, including their division into technical, organizational and human related,
- selection and systemization of existing methods of risk evaluation in the areas of organization, ergonomics, safety level evaluation methods, methods supported by IT technology (e.g. artificial intelligence algorithms) as well as taking into account existing legal norms and regulations,
- elaborate logical relations and dependencies between the factors and occupational hazards characteristics as well as activities aimed at elimination or mitigation of occupational risk,
- use of professional experience gained during industrial research.

All goals in the thesis were realized, what corresponds to its scope. Thesis consists of theoretical part, including review of national and international literature dealing with occupational risk assessment, and the practical part, which presents multifactor occupational risk assessment method, research results from implementation of the method at microenterprises and improvement possibilities resulting from the implementation phase. Thesis ends with summary of realized work and present conclusions based on literature study and empirical research, which can lead to further studies in the area.

Keywords: occupational risk assessment, occupational risk assessment method, occupational risk management, occupational hazards, ergonomic risk factors, emerging hazards.